

Вінницький національний технічний університет
Кафедра біомедичної інженерії
Факультет інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем

ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ТА КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПРОДУКТІВ

(вибірковий освітній компонент)

III (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Освітня програма **всі освітньо-наукові програми**

Спеціальність **всі спеціальності**

Викладач: **Павлов С. В.**, д. т. н., професор

Мови викладання: **українська**

Семестр – **4**

Кредитів ЄКТС – **3**

Лекцій – **16 год.**

Лабораторних – **не передбачено**

Практичних – **16 год.**

Самостійна робота – **58 год.**

Вид контролю – **залік**

Передумови для вивчення: знання та навички з методології та організації наукових досліджень, набуті під час здобуття СО магістра..

Мета курсу полягає у формуванні комплексного розуміння сутності трансферу технологій, особливостей інтелектуальної діяльності, принципів комерціалізації результатів наукових досліджень, розуміння механізму та структури майнових та немайнових прав на результати наукової діяльності, методів їх оцінки та захисту, враховуючи досвід зарубіжних країн.

Компетентності

Здатність ефективно використовувати та захищати результати наукових досліджень.

Здатність впроваджувати одержані наукові результати, здійснювати їх комерціалізацію та знаходити шляхи подальших досліджень та ресурси для їх фінансування.

Результати навчання

Після вивчення дисципліни здобувач повинен вміти:

1) здійснювати реєстрацію прав на результати інтелектуальної діяльності, застосовувати різні форми захисту результатів наукових досліджень;

- 2) використовувати на практиці різні форми розпорядження результатами наукових досліджень, здійснювати оцінку об'єктів інтелектуальної власності;
- 3) здійснювати планування та управління процесом комерціалізації результатів наукових досліджень, проводити оцінку ризиків комерціалізації результатів наукових досліджень.

ТЕМАТИКА КУРСУ

Змістовий модуль 1. Поняття та сутність технології як об'єкта трансферу.

Тема 1. Поняття та суть технології як об'єкта трансферу та організаційні механізми трансферу технологій.

Призначення курсу. Основні поняття трансферу технологій. Ретроспективний аналіз моделей трансферу технологій. Особливості трансферу технологій на етапах інноваційного процесу, класифікація організаційних форм трансферу технологій, організаційна підготовка технологій до трансферу.

Тема 2. Організація інноваційного процесу на підприємстві. державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності.

Організаційні форми інноваційно активних підприємств, особливості побудови організаційних структур НДДКР, основні методи організації інноваційного процесу. Мета та принципи регулювання інноваційної політики, методи державного регулювання інноваційної діяльності в Україні.

Тема 3. Регулювання трансферу технологій та методи вартісної оцінки об'єкта трансферу.

Технологія як об'єкт правової охорони. Склад технології. Стадії життєвого циклу інноваційної продукції. Основні етапи передання технології. Передання прав на технології, створені за бюджетні кошти. Види договорів про трансфер технологій. Зміст договорів про трансфер технологій. Ліцензійні договори. Договори на інжиніринг. Договір про спільні дослідження і розвиток. Лізинг. Франчайзинг.

Тема 4. Процес міжнародного трансферу технологій та його етапи.

Міжнародна наукова комунікація. Трансфер технологій в цифрову добу. Особливості міжнародного трансферу технологій. Патентне законодавство різних країн. Етапи міжнародного трансферу технологій.

Змістовий модуль 2. Сутність та принципи комерціалізації результатів наукових досліджень та інтелектуальних продуктів.

Тема 5. Поняття, значення та основні способи комерціалізації інтелектуальних продуктів.

Інтелектуальна власність як товар. Поняття комерціалізації інтелектуальної власності. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності. Поняття і

принципи управління інтелектуальної власності. Комерціалізація як етап управління інтелектуальної власності. Аудит об'єктів права інтелектуальної власності. Ідентифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Основні способи набуття прав інтелектуальної власності. Особисті (немайнові) права інтелектуальної власності. Характеристика майнових прав інтелектуальної власності. Способи комерціалізації інтелектуальної власності. Використання у власному виробництві. Ліцензування. Франчайзинг. Продаж прав.

Тема 6. Комерціалізація наукових досліджень та інтелектуального продукту.

Наукові дослідження та розробки як об'єкти правової охорони. Правове регулювання наукової діяльності. Види наукових результатів. Правове регулювання науково-дослідних робіт. Правове регулювання створення науково-технічної продукції. Правове регулювання наукових досліджень з державним фінансуванням. Договори на науково-дослідні, дослідно-конструкторські та технологічні роботи. «Research & Development» компанії. Організаційно-правова структура комерціалізації наукових результатів, що створюються в рамках університетських досліджень. Підрозділи з питань управління інтелектуальної власності. Правові засади діяльності наукових парків.

Тема 7. Ліцензування інтелектуальної власності як форма комерціалізації.

Ліцензування інтелектуальної власності. Поняття ліцензії у сфері інтелектуальної власності. Перехресне ліцензування. Види ліцензій. Виключна ліцензія. Одиначна ліцензія. Невиключна ліцензія. Субліцензії. Переваги і недоліки ліцензій різних видів. Вільні публічні ліцензії. Зміст ліцензійних договорів. Права та обов'язки сторін. Ліцензійні платежі. Передліцензійні договори. Договір про нерозголошення. Договір про наміри. Опціонний договір. Договір про передання ноу-хау. Переваги та недоліки ліцензування та повного передання прав.

Тема 8. Регулювання комерціалізації об'єктів авторського права.

Договірні відносини щодо комерціалізації об'єктів авторських прав. Авторський договір: поняття і основні види. Договір на створення об'єкта за замовленням і використання. Авторський договір про передання (відчуження) виключних прав на твір. Авторський договір про передання виключного права на використання твору. Авторський договір про передання невиключного права на використання твору. Зміст договорів. Види платежів. Особливості договорів на використання комп'ютерних програм. Види ліцензій на комп'ютерні програми. Особливості правового регулювання господарського використання комп'ютерних програм і баз даних. Особливості виробництва та розповсюдження фонограм, відеограм, комп'ютерних програм і баз даних.

Тема 9. Правове становище учасників відносин щодо комерціалізації інтелектуальної власності.

Характеристика ринку комерціалізації інтелектуальної власності. Основні учасники відносин щодо комерціалізації інтелектуальної власності. Спільні підприємства. Spin-off і Start-up компанії. Технопарки та наукові парки. Бізнес-інкубатори. Центри комерціалізації технологій. Наукові установи. Дослідницькі університети. Офіси з управління інтелектуальною власністю. Посередники на ринку комерціалізації інтелектуальної власності. Їх роль.

Теми практичних занять

1. Розроблення договору про передачу права на одержання патенту.
2. Розроблення ліцензійного договору про передачу «ноу-хау». Розроблення ліцензійного договору про надання дозволу на використання комерційної таємниці.
3. Розроблення угоди про взаємовідносини при патентуванні винаходу /корисної моделі. Розроблення угоди про відступлення працівниками роботодавцю права на одержання патенту на винахід/корисну модель.
4. Розроблення договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
5. Розроблення договору про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності.
6. Розроблення договору застави майнових прав інтелектуальної власності.
7. Розроблення договору про передачу майнових прав інтелектуальної власності у співвласність від одного співвласника до іншого.
8. Підготовка і підписання ліцензійного договору.

Індивідуальні завдання

Під час вивчення дисципліни студенти готують доповіді, презентації, реферати з окремих тем курсу та доповіді на щорічну науково-теоретичну конференцію підрозділів ВНТУ, інші науково-технічні конференції та семінари.

Для здобувачів заочної форми навчання передбачено 1 контрольну роботу.

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів під час практичних занять, тестування, двох колоквиумів.

Підсумковий контроль знань проводиться шляхом складання здобувачами освіти заліку за темами, що охоплюють весь курс дисципліни.

Оцінювання результатів навчання

Модуль	Колоквіум	Практичні заняття	Виконання інд. завдань, СРС	Бали
I	20	20	10	50
II	20	20	10	50
За семестр	40	40	20	100

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись положень, визначених у документах: «Кодекс етики ВНТУ», «Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників ВНТУ», «Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів у ВНТУ». Учасники освітнього процесу погоджуються, що за порушення цих положень несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (у редакції від 01.01.2016 р.) / Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 48, ст.253 (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 3421-IV від 09.02.2006, ВВР, 2006, N 22, ст.199).
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV із змінами від 03.06.2010 № 2314-VI. / Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 р. №3715-VI / Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.06 р. № 143-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 45. – ст.434.
6. Базилевич Віктор Дмитрович, Ільїн Володимир Васильович. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку: монографія. — К. : Знання, 2008. — 687с.
7. Базилевич Віктор Дмитрович. Інтелектуальна власність: підручник. — 2 вид., стер. — К. : Знання, 2008. — 431с.
8. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці України / В.І. Полохало (заг.ред.), Г.О. Андросчук (упоряд.). — К. : Парламентське вид-во, 2008. — 448с.
9. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці України / Л.А. Булавін (ред.кол.), О.В. Дем'яненко (упоряд.). — К. : Парламентське видавництво, 2008. — 246с.

10. Бондаренко С.В., Кожарська І.Ю. Право інтелектуальної власності. Підручник. – К.: ПВ, 2008. – 416 с.
11. Бошицький Юрій Ладиславович. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Київський ун-т права НАН України. — К.: Логос, 2007. — 488 с.
12. Дмитришин В.С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в Україні. Навч. посібник. – К.: ПВ, 2008. – 248 с.
13. Дмитришин В.С., Березанська В.І. Інтелектуальна власність на програмне забезпечення в Україні. — К. : Вірлен, 2005. — 312 с.
14. Довгій С.О., Жаров В.О., Зайчук В.О., Кремень В.Г., Литвин В.М. Охорона інтелектуальної власності в Україні. — К. : Форум, 2002. — 320 с.
15. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. — К. : Юрінком Інтер, 2004. — 511 с.